

**Howard S. BECKER, Mesleğin İncelikleri
(Sosyal Bilimlerde Araştırma Nasıl Yürütülür?),
Ankara: Heretik Yayıncılık. ISBN: 9786058533325, 352 sayfa.**

Betül KIZILTEPE*

Sosyal bilimlerde araştırmanın nasıl ilerlemesi ve hangi tekniklerden yararlanılması gerektiği geçmişten günümüze birçok yazar tarafından ele alınan bir konu olmuştur. Howard S. Becker tarafından yazılan *Mesleğin İncelikleri* ise yazarın sahip olduğu deneyimleri aktarması ile bu alanda yayınlanan diğer kitaplardan farklı olma özelliğine sahiptir. Beş bölümden oluşan, 352 sayfa olan kitap Heretik Yayıncılık tarafından 2014 yılında basılmıştır.

Becker *Mesleğin İncelikleri* adlı kitabında sosyal bilimlerde araştırma esnasında karşılaşılabilecek sorunları ve bu sorunlara nasıl yaklaşılması gerektiğini açıklamaya çalışmaktadır. Yazar, sosyal bilimlerde aynı şekilde ele alınan araştırma yöntem ve tekniklerine farklı bir açıdan yaklaşımı sağlayan kitabında melez bir bakış açısını benimsemektedir. Araştırmanın aşamalarının keskin değil yumuşak çizgilerden oluşması ve melezlenmeye açık olması gerektiğini vurgulayan Becker, pratik ve teorinin birbirinden ayrı düşünülmemeyeceğini dile getirmektedir. Kitap, sosyal bilimcilere araştırma yürütürken oluşabilecek kafa karışıklıklarından kurtulmak için

ipuçları vermektedir. Kitapta yer alan bölümlerin başlıkları ise şu şekildedir: “İncelikler”, “İmgelemler”, “Örnekleme”, “Kavramlar” ve “Mantık”.

Becker yazmış olduğu ön sözde kitabın nasıl ortaya çıktığını ve neye hizmet ettiğini belirtir. Hocalık deneyimlerinin ürünü olduğunu dile getiren Becker, kitabının sağladığı katkıları şu şekilde dile getirmektedir: “öğrencilere çalışmalarınızı açıklamak, bir şeyleri söylemenin basit yollarını bulmaya; soyut fikirlere somut biçimler veren örnekleri çoğaltmaya; öğrencilere yeni düşünce biçimleri sunan veya araştırma sürecinde toplanan verilerin kullanımını sırasında onlara yeni metotlar kazandıran alıştırmaları bulmaya zorluyor” (Becker, 2014:19).

Becker ilk bölüm olan “İncelikler” kısmında tıpkı diğer mesleklerde olduğu gibi sosyal bilimlerdeki zanaatların da kendilerine özgü inceliklerinin olduğundan ve meslek içerisinde geliştirilen püf noktalarından bahseder. Becker’ın bu bölümde dile getirdiği ‘incelikler’ kitabın temelinde ele alınacak inceliklerin kısa bir özetini sunmakla birlikte aktarılan inceliklerin ilgilendiğimiz alanda

* Balıkesir Üniversitesi Fen Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü Araştırma Görevlisi,
betulkiziltepe@balikesir.edu.tr

elde ettiğimiz verilerden daha iyi sonuçlara varmamızı sağlamasına değinilmektedir. Becker'ın incelik olarak sunduğu şey: "araştırma için yeni sorgulamalara, durumların karşılaştırılması ve yeni kategorilerin inşası yeni olanaklara vb. imkân tanımak için bir şeyleri tersine çevirmenin, farklı görmenin yollarıdır" (2014:33).

Becker "*İmgelemler*" başlıklı ikinci bölümde çalışmaya dair düşünme biçimlerine yer verir. Becker, sosyal bilimcilerin kullandıkları imgelere bu bölümde odaklanır ve bunları geliştirirken ne tür inceliklerden yararlanılacağına ipuçlarını verir. Bu bağlamda, Becker yeni araştırma nesnesi oluştururken yararlanacağımız iki tür imgelemden bahseder. Birincisi 'tözcü' imgelemlerdir ve bunların temeli gündelik hayat deneyimlerimizdir. İmgelemlerin gündelik yaşam ile bağdaşmasına önem veren Becker, böylelikle insanların nesnelere ve olaylara anlam atfeden koşullarına dair bilgileri sağlandığından bahseder. Zira Becker için gerçek bilginin olmadığı noktada araştırmacının imgelemleri devreye girer. İkinci imgelem türü ise 'bilimsel' imgelemlerdir ve sadece gündelik yaşam deneyimlerinin yetinilmediği, mesleki alana dayalı, profesyoneller grubunun paylaştığı imgelemlerdir. Yazar iki imgelem arasındaki farka değindikten sonra bu bölümde bilimsel hikâyeler oluşturmak, boş hipotez oluşturmak gibi farklı incelikleri aktararak imgelemlerin oluşturulmasındaki önemli

noktaları ele almaktadır.

Kitabın üçüncü bölümü olan "*Örneklem*" bölümünde, gözlemediğimiz şeyin örneklemini oluşturmanın incelikleri yer alır. Becker'ın bölümde değindiği şey, örneklem oluştururken düşündüklerimizi sorgulamamızı sağlayacak ve farklı birkaç durumun ortaya çıkmasını sağlayacak şekilde örneklem oluşturma gerekliliğidir. Bu bölüm, örneklem ile elde edilen bilgilerin genelleştirilebilir hale gelmesini sağlamak, bu bağlamda nelerin alınıp nelerin alınamayacağını, örneklemin yetersiz olduğu görüşlerini ve örnekleme geniş alıp da bilgi yığını içinde kaybolmayı engellemek gibi püf noktaları içermektedir. Anlamlı olaylar evrenini aktarmanın önemli olduğunu belirten yazar, yapılmış araştırmalar üzerinden örnekler vererek konunun anlaşılmasını kolaylaştırmaktadır.

"*Kavramlar*" başlıklı dördüncü bölüm, Becker'ın deyimi ile fikirlerin oluşumuna odaklanır. Buradaki amaç, örnekleminizin sağladığı bilgileri genel biçimde ifade edebilmektir ve örneklem özelinden dünya çeşitliliğine ulaşmaktır. Kavramların verileri özetlediğini düşünen yazar, kavram geliştirmenin de ampiri ile diyalog içinde olması gerektiğine inanmaktadır. Bu bağlamda kavramları tanımlamak, kavramların ayrıştırmasını yapmak, vakamın kavramı tanımlamasına izin vermek, genelleştirme yapmak ve kavramları ilişkilendirmek ile ilgili inceliklere yer vermektedir. Yazar

konuyu ele alırken diğer bölümlerde yer aldığı gibi konunun anlaşılması için araştırma deneyimlerinden yararlanmaktadır.

Son bölüm olan “*Mantık*” bölümü ise “biçimsel mantığın yöntemlerinin az çok kullanılması vasıtasıyla fikirlerin biçimlendirilmesi yöntemlerini sunar” (2014:35). Yazara göre elimizdeki verilerle daha çok şey öğrenmemizi sağlayan şey mantıksal incelikten geçer. Mantıksal incelikteki kasıt, veriler kapsamında başka nelerin doğru olabileceğini görmektir. Başka bir deyişle, “mantık bildiklerimizden yeni şeyler ortaya çıkarmak için belli kurallar doğrultusunda müdahale etme yollarıdır” (Becker, 2014:240). Yazar kitabın bu bölümünde ana önermeyi bulmak, kombinasyonlar ve tipler oluşturmak, çeşitli analizler yapmak gibi püf noktaları sunarken birçok çalışmadan örneklerle konuyu kolayca kavranabilir hale getirmektedir.

Sonuç olarak, Becker’ın *Mesleğin İncelikleri* adlı kitabı sosyal bilimlerde araştırma yürütmenin ipuçlarını sunan, deneyimlerle dolu bir kitaptır. Vermiş olduğu incelikler gündelik hayata uyarlandığında araştırmacıların pratiklerini geliştirmelerini sağlayacak bir kitap olmanın yanında meslek hayatı üzerinden vermiş olduğu tavsiyelerle sosyal bilimler alanında nadir olan bir kitap türüdür. Kitapta verilen çeşitli tavsiyeler ve deneyim aktarımları ile araştırmacının kafa karışıklığından kurtulması amaçlanır. Zira yazara göre araştırmacılar kitapta

bahsedilen incelikleri ve tavsiyeleri alışkanlık haline getirirlerse sosyolojik düşünce yolunda bir profesyonele dönüşebilirler. Bu kitabı önemli ve değerli kılan bir diğer özelliği de Becker’ın vermiş olduğu tavsiyelerinin araştırmayı yürütmek için en iyisi olduğunu öne sürmemesidir; çünkü yazara göre her sosyal bilimci pratikle kendi inceliklerinin sahibi olabilir.